

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

*“Психологічні аспекти переходу від
дитинства до підліткового віку та їх вплив
на батьківські стосунки”*

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ПС-22-1вм
Спеціальності 053 «Психологія»
Куніцина А.Р.
Керівник: Крупенина Н.А.,
канд. пед. наук, доц.

м. Дніпро

2024

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи здобувача
Куніциної Анастасії Романівни

на тему: «Психологічні аспекти переходу від дитинства до підліткового віку та їх вплив на батьківські стосунки»

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності 053 «Психологія» (у форматі магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена проблемі психологічних аспектів переходу від дитинства до підліткового віку та їх вплив на батьківські стосунки.

У кваліфікаційній роботі розглянуто психологічні аспекти переходу від дитинства до підліткового віку та їх вплив на батьківські стосунки. Розвиток особистості в цьому періоді визначається не лише біологічними змінами, але й соціальними та психологічними факторами.

З'ясовано, що специфіка переходу від дитинства до підліткового віку створює нові виклики для як дітей, так і їхніх батьків.

Зазначено, що гіперконтроль з боку батьків, включаючи надмірне втручання в організацію та управління поведінкою підлітка, може створювати перешкоди для його дорослішання та обмежувати розвиток особистісної автономії, заважаючи формуванню навичок самостійності та прийняттю власних рішень.

Проаналізовано психологічні зміни, що відбуваються у підлітків, такі як самовизначення, формування ідентичності та стосунки з ровесниками. Особлива увага приділяється взаємодії підлітків із батьками, враховуючи роль батьків у формуванні психічного благополуччя та соціального розвитку підлітка.

Встановлено, що для підтримки здорового розвитку підлітка важливо забезпечити баланс між підтримкою та дозволом для самостійності, стимулювати його власну ініціативу та відповідальність. Забезпечення цього балансу є важливим елементом створення сприятливого середовища для здорового розвитку підлітка.

Встановлено, що краще розуміння психологічних аспектів переходу від дитинства до підліткового віку та їх вплив на батьківські стосунки може служити основою для розробки ефективних психологічних підходів до супроводу підлітків та підтримки батьків у цьому складному періоді розвитку дитини.

Підтверджено, що активне втручання батьків у життя підлітка, яке виражається в гіперконтролі, намаганні організувати та керувати його поведінкою, а також у бажанні захистити від труднощів та обмежити його самостійність, становить перешкоду для розвитку підлітка та процесу дорослішання

Ключові слова: дитинство, підлітковий вік, психологічні аспекти, батьківські стосунки

SUMMARY

Master's Degree Project of the 2-th year student, speciality 053 «Psychology» (Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology and Social Work) is devoted to the Psychological aspects of the use of mediation in family relations.

The qualification work examines the psychological aspects of the transition from childhood to adolescence and their impact on parental relationships. Personality development in this period is determined not only by biological changes, but also by social and psychological factors.

It was found that the specifics of the transition from childhood to adolescence create new challenges for both children and their parents.

It is noted that hypercontrol by parents, including excessive interference in the organization and management of a teenager's behavior, can create obstacles for his growing up and limit the development of personal autonomy, hindering the formation of independence skills and making his own decisions.

The psychological changes that occur in adolescents, such as self-determination, identity formation and relationships with peers, are analyzed. Special attention is paid to the interaction of adolescents with their parents, taking into account the role of parents in the formation of mental well-being and social development of adolescents.

It has been established that in order to support the healthy development of a teenager, it is important to ensure a balance between support and permission for independence, to stimulate his own initiative and responsibility. Ensuring this balance is an important element of creating a favorable environment for healthy adolescent development.

It has been established that a better understanding of the psychological aspects of the transition from childhood to adolescence and their impact on parental relationships can serve as a basis for developing effective psychological approaches to accompanying adolescents and supporting parents in this difficult period of child development.

It has been confirmed that the active intervention of parents in the life of a teenager, which is expressed in hypercontrol, an effort to organize and manage his behavior, as well as in the desire to protect him from difficulties and limit his independence, is an obstacle to the development of the teenager and the process of growing up.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ НА БАТЬКІВСЬКІ СТОСУНКИ ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ПЕРЕХОДУ ВІД ДИТИНСТВА ДО ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ	8
1.1. Теоретичні основи досліджень питання переходу від дитинства до підліткового віку	8
1.2. Психологічні аспекти переходу від дитинства до підліткового віку	14
1.3. Взаємодія батьків та підлітків: вплив психологічних аспектів переходу	28
Висновки до 1 розділу	37
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	40
2.1. Організація та методи дослідження.....	40
2.2. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження.....	44
Висновки до 2 розділу	57
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61